

Maturitní témata z pedagogiky pro obor PMPA4 ve šk. r. 2023/2024

Vyučující: Mgr. Ludmila Ondrová, MUDr. Danuše Šiková

1. Předmět pedagogiky, struktura pedagogiky a vztah pdg. k jiným vědám, vývojová psychologie:

- termín pedagogika, systém pedagogických disciplín, základní pedagogické pojmy, vztah pedagogiky k dalším vědám, vnější, vnitřní podmínky ovlivňující průběh a výsledky vzdělávání
- *předmět vývojové psychologie, předmětné okruhy, činitelé vývoje, obecné znaky vývoje, základní potřeby dítěte*

2. Pojetí, smysl a základní orientace předškolní výchovy, vývojové teorie:

- vymezit pojem dítě dle Úmluvy o právech dítěte, druhy cílů výchovy - sociocentrické, pedocentrické, osobnostní zaměření výchovy, charakteristické znaky osobnostně orientovaného modelu
- *S. Freud, J. Piaget, E. Erikson – pojmenování vývojových teorií, princip vývojových teorií*

3. Profesionální kompetence učitelky MŠ a význam jejího rozvíjení, období prenatální a perinatální:

- nejčastější problémy v MŠ, základní roviny sociálních vztahů v MŠ, přehled hlavních skupin profesních dovedností, sociálně-psychologické profesní dovednosti učitelky MŠ, možnosti rozvíjení profesní kompetence
- *obecná charakteristika, fáze prenatálního vývoje, teratogenní vlivy, fetální alkoholový syndrom, perinatální období, předčasně narozené děti*

4. Organizační formy výuky a vyučovací metody, alternativní školství, období novorozenecké:

- vysvětlení pojmů – formy, metody, klasifikace forem a metod, reformní pedagogika, znaky alternativního školství, typy alternativních školních systémů, jejich charakteristika

obecná charakteristika, reflexy, smysly, prosociální chování novorozence

5. Faktory rozvoje lidského jedince, období kojenecké:

- pojem dědičnost, výchova, prostředí, záměr pedagoga v oblasti interpersonální, sociálně – kulturní, environmentální a příklady dílčích vzdělávacích cílů v těchto oblastech
- *obecná charakteristika, vývoj motoriky, kognitivní, emoční a sociální vývoj, vývoj řeči*

6. Duševní hygiena učitelky mateřské školy, Sebereflexe a sebehodnocení učitele, období batolete:

- pojem duševní hygiena, sociální opora, sebereflexe a sebehodnocení učitele – funkce, metody a techniky, hospitace, syndrom vyhoření, funkce sebereflexe, metody a techniky sebereflexe, hospitace, syndrom vyhoření
- *obecná charakteristika vývoje motoriky, rozvoj řeči, osobnosti, sebepojetí, batolete*

7. Rámcový vzdělávací program PV, Školní vzdělávací program a třídní vzdělávací program pro PV, období předškolního věku:

- kurikulum, pojem RVP PV, cíle, úkoly, specifika, metody a formy práce, klíčové kompetence, vzdělávací obsah v RVP PV, autoevaluace mateřské školy a hodnocení dětí, pojem školní vzdělávací program, obsah ŠVP, integrované bloky, pojem třídní vzdělávací program, příprava na vlastní výchovně vzdělávací činnost
- *charakteristika období, myšlení a jeho znaky, význam kresby, hry, chápání prostoru, orientace v čase, počtu, rozvoj verbálních schopností a důvody formálních nedostatků řečového projevu*

8. Přehled pedagogicko-psychologické diagnostiky dětí předškolního věku, význam rodiny pro psychický vývoj předškoláka:

- pojem diagnostika, pedagogicko-psychologická diagnostika, předmět, cíl, metody, záznam, význam diagnostiky
- *význam role rodičů pro dítě, rozpad rodiny a vliv jejího rozpadu na dítě*

9. Hra, hračka, kognitivní rozvoj, kognitivní činnosti v předškolním vzdělávání:

- význam, znaky, rozvojové účinky hry, rozdělení her, hra ve vývojových etapách člověka, hračka, funkce hračky, znaky hračky, požadavky na hračku, druhy hraček
- *co rozumíme kognitivním rozvojem, jak ho dělíme, vývoj myšlení dítěte, úroveň myšlení*

10. Pedagogika volného času, výchova mimo vyučování, různé pohledy na volný čas, školní zralost a připravenost:

- pojem volný čas, specifické zvláštnosti VČ, pohledy na volný čas
- *znaky školní zralosti, vývojový stav jedince, projevy školní nezralosti, emoční a sociální připravenost*

11. Volný čas a životní styl, mladší školní věk:

- pojem životní styl, hodnoty, dělení životních stylů, faktory utváření životního stylu, role rodiny, výchova ke zdravému životnímu stylu, způsob života ve volném čase
- *fáze školního věku, škola, rodina, sourozenci, média, poznávací procesy, socializace*

12. Výchova mimo vyučování, požadavky na její realizaci, střední školní věk

- pojem výchova mimo vyučování, funkce, nejvýznamnější zařízení pro výchovu mimo vyučování, požadavky na realizaci výchovy mimo vyučování
- *obecná charakteristika, role žáka, vrstevníci, význam zvířat pro děti školního věku*

13. Školní družina, starší školní věk

- co je dobré vědět o ŠD, písemná příprava do ŠD /rekreační, sebeobslužné, odpočinkové, zájmové činnosti a příprava na vyučování/
- *dospívání, fáze dospívání, proměny v tomto období, identita*

14. Sociální pedagogika, adolescence

- pojem sociální pedagogika, hlavní okruhy speciální pedagogiky, souvislost s jinými obory, hlavní faktory podílející se na vzniku společensky nežádoucího chování, prevence, varovné signály
- *charakteristika, moratorium, kompetence, identita, adolescenti a víra, nebezpečí sekt, rodičovství v adolescenci*

15. Syndrom CAN, mladá dospělost:

- definice CAN, zanedbávané, týrané, zneužívané dítě, formy, projevy a následky, riziková dospělá, rizikové děti, oznamovací povinnost, metody práce
- *profesní role, partnerství, manželství, rodičovství a jejich alternativy, identita mladé dospělosti*

16. Šikana, střední dospělost:

- definice šikany, znaky, agresor, oběť, přímé, nepřímé známky šikany, řešení šikany
- *charakteristika, projevy krize středního věku, proměny v tomto období, identita*

17. Vzdělávání dětí se speciálními potřebami, starší dospělost:

- podmínky vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním, talentovaný, nadaný, handicapovaný, neúspěšný žák, integrace, žák jiného etnika, historie péče o osoby se zdravotním postižením
- *charakteristika, specifické znaky stárnutí žen, změny tělesné a psychické*

18. Vzdělávací systém ČR, starší dospělost:

- struktura vzdělávacího systému, klasifikace ISCED, školský zákon 561/2004 – zásady a cíle vzdělávání, druhy škol, formy vzdělávání, školská zařízení
- *profesní role, uzavírání profesní kariéry, manželství, role prarodiče, postoj ke svým rodičům, identita*

19. Institucionální předškolní výchova v českých zemích, rané stáří:

- vývoj předškolní výchovy v českých zemích, Školský zákon z roku 1869, reformní hnutí začátkem 20. stol., MŠ v poválečném období, alternativní programy v mateřských školách
- *postoj společnosti ke starým lidem, ageismus, význam stáří z hlediska kontinuity života, čím je ovlivněn postoj ke stáří, změny tělesné, psychické, manželství*

20. Pedagogické osobnosti, pravé stáří:

- J. A. Komenský
- *psychické změny v pravém stáří, změna způsobu života, thanatologie, význam víry ve stáří*

Zpracovaly v červnu 2023 **Mgr. Ludmila Ondrová, MUDr. Danuše Šíková**